

TUSARNIAANEQ PILLUGU ALLAKKIAQ

1. juli 2024

Silaannakkut angallaneq pillugu inatsisip allanngortinneqarnissaanut inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnissaa pillugu peqqussummut missingiutip tusarniutigineqarnerani akissutigineqartut pillugit allakkiaq

1. Tusarniut

1.1. Piffissaq tusarniaaffiusoq

Peqqussutissatut missingiut siuliani pineqartoq pillugu oqartussarpaaluit, aaqqissuussisimanerpaaluillu Transportministeriaqarfiup 2024-mi maajip 24-ani tusarniaaffigai, tak. tusarniaaffigineqartut allattorsimaffiat ilanngussatut ilanngunneqartoq. Tusarniaanermut kingusinnerpaamik akissuteqarfissaq 2024-mi juunip 21-anut killeqarpoq.

Taassumap saniatigut peqqussutissatut missingiut 2024-mi maajip 24-ani Tusarniaavimmi aamma Naalakkersuisut tusarniaavianni tamanut saqqummiunneqarpoq.

2. Tusarniaanermi akissutigineqartut

Atlantic Airways, Billund Lufthavn, CFU – Centralorganisationernes Fællesudvalg, Erhvervsflyvningens Sammenslutning, Kommuneqarfik Sermersuumi Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik, Greenland Airports aamma Naviair tusarniummut oqaaseqaatissaqarsimangillat.

Peqqussut Dansk Arbejdsgiverforeningip atuuffiata avataaniimmat, Dansk Arbejdsgiverforening oqaaseqaasiorusussimangilaq.

Taassumap saniatigut peqqussutissatut missingiutaasumi allannguutissatut siunnersuutigineqartut aalajangersimasut,

tusarniummut akissuteqartorpaaluit oqaaseqarfigaat. Oqaaseqaatit taakkua sammisakkaarlugit tulliuuttumi saqqumminneqassapput.

Isummersuutit tamakkerlugit atuarusussagaanni, tusarniaaneq pillugu allakkiamut matumunnga ilanngussaallutik tusarniaanermut akissutigineqartut Transportministeriap innersuussutigai.

2.1. Havarikommissionip misissuisussaatitaanerani sinaakkutinik allanngineq

Visit Greenlandip oqaatigaa, innuttaasunik silaannakkut angallatit mikinerusut ilannguttussanngorlugit Havarikommissionip akisussaaffiinik annertusaanissamik siunnersuuteqarneq, silaannakkut angallannermi isumannaassutsip annertusineqarnissaannut pitsaasumik alloriarnerusoq. Timmisartunik ajunaarnernik attuumassuteqartunik tamanik misissueqqissaartoqarnissaa tamassumap qulakkiissavaa, immikkoortortamilu isumannaassutsip pitsaanerulersinneqarnissaanut tapertaasinnaalluni.

Transportministeriaqarfik tamatumunnga oqaaseqaatissaqanngilaq.

2.2. Dronenut susassaqarfimmi piginnaatitsissutinik agguaneq

Arctic Unmannedip oqaatigaa, Arctic Unmanned dronepilot.gl-imik taaguuteqarallaramilli pisortat, namminersorlutillu suliffeqarfiutaannit kalaallit dronenik ingerlatsisartut 100 procentingajai ilinniartitarisimallugit, ullorlu manna tikillugu suli ilinniartitsisarlutik.

Arctic Unmannedip paasissutissiissutigaa, pingaartumik Kalaallit Nunaanni dronersornermik ukiut qulingiluat sinnerlugit misilittagaqarlutik. Tassunga tunngatillugu § 152-ip allanngortinneqarnissaanik siunnersuut Arctic Unmannedip maluginiarpaa.

Arctic Unmanned isumaqarpoq, dronenut susassaqarfimmi aalajangiisinnaanissamat piginnaatitsissutinik tunniussisinnaassagaanni, piginnaatitsissutit suliffeqarfinnut ingerlatsinermik misilittagaqartunut, kalaallisut oqaaseqartunut, silaannakkut angallannermut ilisimasaqartunut, tunuliaqutaqartunullu tunniunneqarnissaannik piumasqaateqassasoq.

Arctic Unmanned naapertorlugu ingerlatsinermik misilittagaqassagaanni Kalaallit Nunaanni dronersimasariaqarpoq, matumani silaannartamik matusinissamik misilittagaqarneq,

suleqatigiinnissamik najukkami isumaqatigiissuteqarneq, najukkami pissutsinik ilisimasaqarneq, allarpassuillu ilanngullugit.

Arctic Unmanned naapertorlugu kalaallisut oqalussinnaaneq pineqartillugu, piginnaatitsissut ingerlatsisunut kalaallisuinnaq oqaaseqartunut tunniunneqarsinnassaaq, tassungalu tunngatillugu peqataasorpaaluit kalaallisuinnaq oqaaseqartuusarnerat, tamannalu allamiut oqaasii atorlugit suliat suliarineqarnissaanni, qinnuteqaasiornissamilu unammillernartuusarnera innersuussutigalugu.

Arctic Unmanned naapertorlugu silaannakkut angallassineq pineqartillugu timmisartortartut, AFIS-Operatøritut imaluunniit timmisartunik aqutsisutut ilinniarsimasuusariaqarpoq imaluunniit Kalaallit Nunaata silaannartaanik ilisimasaqalerluni allatigut ilinniarsimasariaqarluni.

Arctic Unmannedip noqqaassutigaa, ingerlatsisut kalaallisut oqaasillit arlaannaalluunniit immikkoortinneqassanngitsut, kalaallisut qinnuteqartoqarsinnaassasoq, soorluttaaq namminersorlutik imaluunniit suliffeqarfinit piginnaatitsissutinik tunniussisartunit kalaallisut akissutisisoqarsinnaassasoq.

Arctic Unmannedip inaarutaasumik oqaatigaa, Kalaallit Nunaata avataani suliffeqarfik Kalaallit Nunaanni dronenik ingerlatserusussaguni ingerlatsisunit misilittagalimmit, Kalaallit Nunaannilu pissutsinut ilisimasalimmit piffissami aalajangersimasumi ilitsersorneqartariaqarlunilu allagartartaartinneqartariaqartoq.

Visit Greenlandip oqaatigaa, dronenut susassaqarfimmi immikkut ilisimasaqarnissaq, pisariitsumillu ingerlatsinissaq qulakkeerumallugit piginnaatitsissutinik oqartussanut, namminersorlutillu ingerlatsisunut allanut agguaanissaq iluaqutaasinnaasoq. Visit Greenlandili naapertorlugu suliakkiissutigineqartut eqqortumik, akisussaassuseqartumillu naammassineqarnissaat qulakkeerumallugu ersarissunik malittarisassiornissaq, nakkutilliisoqartarnissaalu pingaaruteqarpoq.

Tassunga tunngatillugu Transportministeriaqarfup oqaatigissavaa, Kalaallit Nunaanni dronenik ingerlatsinissamik, qinnuteqaatinik Transportministeriaqarfik ullumikkut suliaqartareermat, taakkuninnga nakkutilliisareermat. Kalaallisut oqalussinnaasunik Trafikstyrelsimi sulisoqanngimmat, suliat taakkua qallunaat oqaasii atorlugit suliarineqartarput.

Suliassaq namminersortumut suliakkiissutigineqassappat Transporministeriaqarfup pissutsit assigiinnngitsut isiginiassavai,

matumani ilanngullugu suliffeqarfik pisariaqartunik piginnaasaqarnersoq, soorlu assersuutigalugu ingerlatsinermik ilumut misilittagaqarnersoq, silaannakkullu angallannermik ilisimasaqarlunilu tunuliaqutaqarnersoq, suliffeqarfimmilu sulisut kalaallisut oqalussinnaallutillu allassinnaanersut aamma misissorneqarsinnaavoq. Suliffeqarfili
Transportministeriaqarfimmit piginnaatinneqartoq dronenik ingerlatsinermik misilittagaqassaaq, malittarisassanillu ilisimaarinnilluassalluni. Suliffeqarfik toqqarneqassaguni, aalajangiinissamullu piginnaatinneqassaguni pissutsit taakkua tamarmik isiginiarneqassapput.

2.3. Digitaalikkut aaqqiissutinik pinngitsuugassaannngitsumik atuinnisaq pillugu malittarisassanik aalajangersaanissamut piginnaatitsissut

Visit Greenlandip oqaatigaa qinnuteqaatinik, maalaarutinik, saaffiginnissutinillu digitaalikkut nassitsisarnerup siuarsarneqarnissaanik suliniut tamakkiisumik tapersersorlugu. Oqartussat, innuttaasullu eqqarsaatigalugit suliat suliaqartarnerinut tamanna eqaallisaataallunilu piffissamut atorineqartartumut sivikillisaataassaaq.

Visit Greenlandip ilanngullugu oqaatigaa, digitaliserinnngorsaaneq pingaarutilimmik alloriarnerugaluartoq innuttaasunut, suliffeqarfinnullu pissutsit assigiinngitsut patsisaallutik digitaalikkut aaqqiissutinik atuisinnaanngitsunut pisariitsuutitsinerup attatiinnarneqarnissaa aamma pingaaruteqartoq. Tamanna pillugu digitaalikkut nassiuqqarneqarnngitsunik immikkut ittumik pisoqartillugu Trafikstyrelsip itigartitsinnngissinnaanerani aalajangersagaq Visit Greenlandip tapersersorpaa.

Transportministeriaqarfik tamatumunnga oqaaseqaatissaqanngilaq.

2.4. Peqqussutissatut missingiummi allannguutissanut attuumassuteqaratik oqaaseqaatit

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit oqaatigaat, peqqussutissatut missingiutip imarisaa oqaaseqaateqarnissamut tunngavissiiinngitsoq.

Taamaakkaluartoq Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit paasissutissiisutigaat, tusarniummut atatillugu silaannakkut angallanneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsit (Silaannakkut angallanneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmut nalunaarut nr. 76, 24. januar 2024-meersoq) Eqqartuussiviit pingaarnertut misissuataarsimagaat.

Tassunga tunngatillugu Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit paasivaat, inatsisip kapitali 13-ia – nassuerutigisamik – Kalaallit Nunaanni pinerluttunerinermi inatsimmut naleqqussarneqarsimanngitsoq, tamannalu inatsimmut nalunaarummut note 7-imi taaneqarluni. Soorunalimi Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit neriuutigaat, silaannakkut angallanneq pillugu peqqussut tassuunatigut piaartumik naleqqussarneqassasoq, tamannalu inatsisip § 149-anut ataatsimoorussinermit kiisalu ”unioqquitsineq Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsit naapertorlugu pineqaatissiisutaasinnaavoq”-mik oqaasertalerlugu qularnanngitsumik pisariaqarluni.

Taassumap saniatigut Silaannakkut angallanneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmut peqqussutip [Aaqq.: inatsimmut nalunaarutip] aamma Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermut inatsisip akornanni tulliuuttut naapertuutinngitsoqartoq, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit maluginiarpaat:

§ 119-imi imm. 2-mi ”eqqartuussisarnermut inatsisip kapitali 23-a” [Piumasaqaatinik ataatsimut katitsineq immikkoortitsinerlu pillugu] innersuussutigineqarpoq. Tassani Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermut inatsisip §§ 185-192-a (Kalaallit Nunaannut eqqartuussisarnermut inatsimmut nalunaarut nr. 1186, 18. september 2023-meersoq, kingusinnerusukkut allannguuteqartoq) innersuussutigineqassaaq.

§ 140, imm. 3-mi ”eqqartuussisarnermut inatsisip § 1018-iani malittarisassat naapertorlugit eqqartuussisutigoortumik killisiuineq” innersuussutigineqarpoq. Tassani Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermut inatsimmi kapitalimi pineqartumi kisiartaalluni aalajangersagaasoq kapitali 54, ilaatigut § 707 innersuussutigineqartussaavoq.

§ 146 b-mi immikkoortoq sisamaani oqaaseq ”aalajangiineq” atornerqarpoq. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermut inatsit naapertorlugu aalajangiinerit eqqartuussutitut imaluunniit aalajangiinertut aalajangerneqartarput, tak. § 107. Eqqartuussutit tamatigut tunngavilersorneqartassapput, aalajangiinerillu immikkut aalajangerneqarsimatillugit tunngavilersorneqassallutik. Tassani ”aalajangiineq tunngavilersorneqartussaq”-tut nalinginnaasumik allanneqartarpoq. Oqaatsip taassumap silaannakkut angallanneq pillugu inatsimmi aamma atornerqarnissaa isumaliutigineqartariaqarpoq.

§ 149-mi imm. 15-imi ”eqqartuussisarnermut inatsisip kapitali 80-ia” aamma ”eqqartuussisarnermut inatsisip kapitali 81-ia” innersuussutigineqarput. Danmarkimi eqqartuussisarnermut inatsimmi kapitalit, massakkut kapitali 77-imut aamma 78-imut

kiisalu kapitali 80-imut allanngortinneqartut innersuussutigineqassangatinneqarput. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermut inatsit eqqarsaatigalugu aalajangersagaq pisariaqanngilaq. Eqqartuussisarnermi malittarisassat innersuussutigineqarnerat attatiinnarneqassasoq kissaatigineqassappat, kapitali 38 (unnerluussissuteqarneq) aamma 39 (suliassamik eqqartuussivimmi suliarinnittarneq) ataatsimut innersuussutigineqartariaqarput. Akiliisitsinermit annerusumik piunasaqaateqartoqartillugu (matumani kiffaanngissusiaasumik pineqaatissiineq ilanngullugu) imaluunniit silaannakkut angallanneq pillugu inatsit naapertorlugu kiffartuussisinnaatitaanermik arsaarinnittoqartillugu suliat immikkoortinneqartariaqanngillat, pissutigalugu suliat taamak ittut ingerlaannartumik eqqartuussisooqataasartunit suliarineqassammata, tak. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermut inatsimmi § 44. Massakkut suliaani akiliisitsinermit, arsaarinninnermit, biilersinnaanermut allagartaajaanermiit imaluunniit taarsiissuteqarnissamiit sakkortunerusumik pineqaatissiiffiusinnaanngitsuni, eqqartuussisooqataasut peqataatinnagit suliarineqartarput. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermut inatsimmi kapitali 36 naapertorlugu pisinnaatitaaffiaanisamik piunasaqaatitaqarlutik suliat eqqartuussisooqataasut peqataatillugit suliarineqartarput. Eqqartuussiviit pillugit (matumani Kalaallit Nunaat ilanngullugu) ukiuni arlalinni atuutissallutik isumaqatigiissutit kingunerisaannik inatsisunik allannguinernut atatillugu, piunasaqaatitaqanngitsumik ullut 30-t tikillugit isertitsivimmiittussanngortitsinissamik piunasaqaateqartoqartillugu eqqartuussisooqataasunik peqataatitaqarani aalajangiiffigineqarsinnaanngortinneqassasut naatsorsuutigineqarpoq. Taamaakkaluartoq ilaatigut silaannakkut angallanneq pillugu inatsit naapertorlugu pisinnaatitaaffiaasoqarniartillugu, eqqartuussisooqataasunik suliat peqataatitsisoqartassaaq.

§ 150-imi imm. 6-imi immikkoortoq aappaani ”aalajangiineq” atorneqaqqippoq.

Tassunga tunngatillugu § 146 b-mi immikkoortoq sisamaanut oqaaseqaat innersuussutigineqarpoq.

§ 150-imi imm. 1-imi immikkoortumi siullermi, aappaanilu ”aalajangiineq” atorneqarpoq. Siulia innersuussutigineqarpoq.

§ 119 f-imi imm. 2-mi, silaannakkut angallanneq pillugu inatsimmut ilanngussami (nunanit Montreal-isumaqatigiissummut peqataanngitsunit silaannakkut angallassissutilinnit, Warszawa-isumaqatigiissummulli kingusinnerusukkut allannguuteqartumut peqataasunut Danmarkimut, Danmarkimiillu (aamma Kalaallit Nunaat?) angallassinermut piusumut aalajangersakkat)

”eqqartuussisarnermut inatsisip kapitali 34-a”
innersuussutigineqarpoq. Silaannakkut angallanneq pillugu
Danmarkimi inatsimmut ilanngussami taamatulli allassimavoq.
Silaannakkut angallanneq pillugu inatsimmi atuuttumi § 119 f-imi,
ilanngussamilu aalajangersakkani allassimasut eqqarsaatigalugit,
eqqartuussisarnermut inatsisini attuumassuteqartuni
piumasaqaatinik ataatsimut katitsineq immikkoortitsinerlu
innersuussutigineqassagaluartut naatsorsuutigineqartariaqarpoq.
Imaappoq, Danmarkimi eqqartuussisarnermut inatsimmi kapitali
23, Kalaallit Nunaannilu eqqartuussisarnermut inatsimmi §§ 185-
192 (Kalaallit Nunaannut eqqartuussisarnermut inatsimmut
nalunaarut nr. 1186, 18. september 2023-meersoq,
kingusinnerusukkut allannguuteqartoq)
innersuussutigineqassasut.

*Tassunga tunngatillugu Transportministeriaqarfiup
oqaatigissavaa, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit
ministeriaqarfimmut maluginiaqqullugit allannguisoqarnissaanik
pisariaqartinneqartut tamaasa ministeriaqarfiup
nalunaarsormagit.*

*Silaannakkut angallanneq pillugu inatsisip aamma Kalaallit
Nunaannut eqqartuussisarnermut inatsisip akornanni
naapertuutinnigitsunik taakkuninnga iluarsisoqassappat
ministeriaqarfiup naliliinera malillugu, aalajangersakkat Kalaallit
Nunaannut atuutussanngortinneqarsimasut
allanngortinneqarnissaannut peqqussutitigut nutaamik
tunngavissaliortoqassaaq.*

*Tassunga tunngatillugu Transportministeriaqarfiup
paasissuttiissutigisinnaavaa, silaannakkut angallanneq pillugu
inatsimmi Kalaallit Nunaannut killeqarfiit pillugit
aalajangersakkat allanngortinneqassasut, folketingip 2024/2025-
mi ataatsimiinnissaannut siunnersuutigissallugu
ministeriaqarfiup naatsorsuutigimmagu. Pineqaatissiinissami
aalajangersakkat ilaatigut Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivinnit
taaneqartut, taamatullu Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarneq
pillugu aalajangersakkat allanngortinneqarnissaannut tamanna
periarfissiissaaq.*

*Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit tusarniummut akissutaata
malitsigisaanik Transportministeriaqarfiup naatsorsuutigaa,
silaannakkut angallanneq pillugu inatsimmi Kalaallit Nunaannut
atuuttut allanngortinneqarnissaanni unammillernartut pillugit
Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit suleqatiserissallugit.*

3. Tusarniutitut missingiut eqqarsaatigalugu peqqussutissatut siunnersuut oqaaseqarfissatut nassiunneqarpoq

Tusarniutitut missingiut eqqarsaatigalugu peqqussutissatut siunnersuut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit oqaaseqarfissanngorlugu nassiunneqartumik allannguissamut, tusarniaanermi akissutigineqartut tunngavissiiingillat.